

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Infrastrukturdepartementet

Yttrande över Genomförande av ändringar i energieffektiviseringsdirektivet om värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk (promemoria)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till fjärrkylelag och till lag om energimätning i byggnader samt förslag till ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).

Det anges att den nya fjärrkylelagen innehåller regler om mätning och debitering av fjärrkyla samt om rapportering av faktureringsinformation och information om energianvändningen. Vidare anges förslaget innebära att lagen (2014:267) om energimätning i byggnader ersätts av en ny lag. Den nya lagen anges innehålla regler om individuell mätning och debitering av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk samt om rapportering av faktureringsinformation och information om energianvändningen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att förslagen i promemorian syftar till att genomföra de nya bestämmelser om mätning och debitering av värme, kyla och tappvarmvatten för hushållsbruk som införs genom ändringsdirektivet¹ samt enstaka delar av förnybartdirektivet² och elmarknadsdirektivet³. Flera av kraven anges röra förhållandet mellan enskilda eller mellan enskilda och det allmänna på ett sådant sätt att de måste genomföras genom lagstiftning. Med stöd av bemyndiganden bör emellertid vissa delar av direktiven genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag, både på förordningsnivå och genom myndighetsföreskrifter. Avsikten anges vara att de mer grundläggande bestämmelserna om aktörernas skyldigheter ska regleras i lag medan de väsentliga kraven regleras i myndighetsföreskrifter.

¹Med ändringsdirektivet avses här Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet.

²Med förnybartdirektivet avses här Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av energi från förnybara energikällor.

³Med elmarknadsdirektivet avses här Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU.

Det anges att utöver vad som redovisas i den aktuella remissen kommer konsekvenser för företag och andra aktörer som följer av reglering på förordningsnivå och genom myndighetsföreskrifter att beskrivas i samband med utarbetandet av dessa. Införandet av bemyndiganden i lagarna anges inte medföra några konsekvenser i sig.

Regelrådet gör följande bedömning. Det kan noteras att även om själva införandet av ett bemyndigande i en lag i sig inte medför några konsekvenser så kan vad som ingår i ett bemyndigande i någon mån ge en ram för vilka bestämmelser som kan beslutas på lägre nivå i regelverket. Om vissa regleringsalternativ på lägre nivå omöjliggörs kan detta i sig innebära konsekvenser. Regelrådet uppfattar därmed att beskrivningen kan vara något förenklad. Detta hindrar emellertid inte att beskrivningen av bakgrund och syfte med de författningsförslag som lämnas i remissen, även i befintligt skick kan anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Inget anges om alternativa lösningar eller effekter av om ingen reglering kommer till stånd i promemorians kapitel om konsekvenser. Viss information anges i andra delar av promemorian. Således anges bland annat följande i skälen för förslaget att ett fjärrvärmeföretag ska se till att information om energiprestanda och andelen förnybar energi i företagets fjärrvärmesystem finns enkelt tillgänglig för fjärrvärmekunderna och allmänheten⁴. Det anges att i direktivsbestämmelsen används uttrycket slutkonsumenter för de som ska få den aktuella informationen. Uttrycket anges inte vara definierat i förnybartdirektivet. Förslagsställaren anger det vara en lämplig lösning att låta informationsskyldigheten omfatta inte bara fjärrvärmekunder utan också allmänheten. Den information som energiföretagen ska tillhandahålla bör avse generell information om energiprestanda och andelen förnybar energi i fjärrvärmeföretagets system. Individuell information om energianvändning i denna del anges vara svår, om inte omöjlig, att ta fram. Informationen ska även tillhandahållas på ett lättillgängligt sätt, exempelvis på fjärrvärmeföretagets webbplats, på årsfakturor eller på begäran. Information som ges på ett fjärrvärmeföretags webbplats eller på begäran är inte enbart tillgänglig för fjärrvärmekunder, utan är även tillgänglig för andra slutkonsumenter. Genom att utöka bestämmelsen till att även omfatta allmänheten anges det bli tydligt att informationen ska finnas på den öppna webbplatsen, så att den kan komma alla till del, och inte på slutna kundsidor. Likartade resonemang återfinns i några andra delavsnitt.

Regelrådet gör följande bedömning. Det går att sluta sig till att en effekt om ingen reglering skulle komma till stånd skulle vara att en risk uppstår att Sverige som medlemsstat inte bedöms ha genomfört EU-rätt, vilket i sin tur kan aktualisera ett överträdelseärende. När det gäller alternativa lösningar kan inte Regelrådet finna att det finns någon särskilt tydlig beskrivning. Det går likväl att uppfatta att den text som refererades ovan i princip visar att det skulle ha kunnat vara möjligt att definiera begreppet slutkonsumenter på fler sätt. Det framgår också att den valda utformningen av bestämmelsen ger vissa konsekvenser för i vilken form och på vilket sätt som informationen kommer att redovisas. Någon form av beskrivning av alternativa lösningar kan anses framgå av det som anges. Regelrådet finner att det hade varit önskvärt med en tydligare beskrivning av alternativa lösningar men att givet förutsättningarna i ärendet kan även befintlig information anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

⁴ Den aktuella beskrivningen återfinns på sidorna 36 och 37 i remissen.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges i remissen att Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (energieffektiviseringsdirektivet) trädde i kraft i december 2012. Europaparlamentet och rådet har antagit direktiv (EU) 2018/2002 av den 11 december 2018 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (ändringsdirektivet). Ändringsdirektivet trädde i kraft den 24 december 2018. Ändringsdirektivet skulle ha varit genomfört i svensk rätt senast den 25 oktober 2020. Det anges att Sverige den 23 november 2020 tog emot en formell underrättelse från Europeiska kommissionen om för sent genomförande av ändringsdirektivet. Den formella underrättelsen besvarades den 22 januari 2021.

Vidare anges att genom ändringsdirektivet införs bland annat särskilda bestämmelser för mätning och debitering av värme, kyla och varmvatten för hushållsbruk (artiklarna 9a, 9b, 10a och 11a samt bilaga 7a). Förslag och bedömningar avseende hur artiklarna 7, 7a och 7b i direktivet om nationella energisparkrav ska genomföras i Sverige anges ha remitterats i en annan promemoria⁵. Det anges att i enlighet med direktivets krav anmälde Sverige, som en del av den nationella energi- och klimatplanen, den 17 januari 2020 en plan för genomförande av artikel 7, 7a och 7b till kommissionen. I den nationella energi- och klimatplanen redovisades även Sveriges vägledande nationella bidrag till EU:s energieffektiviseringsmål till 2030. Därutöver anges att Energieffektiviseringsdirektivet också har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (elmarknadsdirektivet). Artikel 13 om sanktioner i energieffektiviseringsdirektivet ändras genom artikel 70.4 i elmarknadsdirektivet. Artiklarna 9, 10 och 11 samt bilaga 7 ändras genom artikel 70.1–70.3 och 70.6 i elmarknadsdirektivet från att ha omfattat naturgas och elektricitet till att endast omfatta naturgas. Medlemsstaterna skulle senast den 25 oktober 2020 ha satt i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra artikel 70.4. Det anges också att Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet), trädde i kraft den 24 december 2018. Medlemsstaterna ska senast den 30 juni 2021 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra det direktivet. I artikel 24 av förnybartdirektivet anges det finnas bestämmelser om fjärrvärme och fjärrkyla. Mot bakgrund av att direktivet omarbetats uppdrog regeringen åt Energimarknadsinspektionen att utreda och lämna förslag om vilka åtgärder som krävs för att genomföra bland annat artikel 24.1 om information till slutkonsumenter när det gäller fjärrvärme och fjärrkyla. Energimarknadsinspektionen rapporterade uppdraget i denna del den 28 februari 2020 genom rapporten Ren energi inom EU – Ett genomförande av fem rättsakter (Ei R2020:02). Förslagsställaren anger slutligen att den nu remitterade promemorian innehåller förslag till hur artiklarna 9a, 9b, 9c, 10a och 11a och bilaga 7a i energieffektiviseringsdirektivet i dess lydelse enligt ändringsdirektivet, artikel 13 i energieffektiviseringsdirektivet i dess lydelse enligt artikel 70.4 i elmarknadsdirektivet och artikel 24.1 i förnybartdirektivet ska genomföras i svensk rätt.

Utöver denna information finns i kapitel 3 en specifik beskrivning av de nya direktivbestämmelserna och i anslutning till de föreslagna nya nationella bestämmelserna finns beskrivningar av hur dessa förhåller sig till direktivets bestämmelser.

⁵ Det anges att den aktuella promemorian hade titeln Genomförande av energieffektiviseringsdirektivets bestämmelser om nationella energisparkrav för perioden 2021–2030 och Infrastrukturdepartementets diarienummer I2019/0093.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att det remitterade förslaget i allt väsentligt syftar till att genomföra EU-rättsliga bestämmelser. Det finns också övergripande information om hur det remitterade förslaget förhåller sig till andra delar av en pågående lagstiftningsprocess för att genomföra EU-rätt på området. Vidare finns information om hur de föreslagna nationella bestämmelserna förhåller sig till de bestämmelser som finns i EU-rättsakterna⁶. Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är utförligt och tydligt redovisad.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I remissen anges att det författningsförslag som lämnas i promemoria i huvudsak motiveras av de ändringar avseende mätning och fakturering som införts i energieffektiviseringsdirektivet genom ändringsdirektivet. Enligt artikel 2 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 25 juni 2020. Lagändringarna bör därför träda i kraft så snart som möjligt. Detta bedöms tidigast kunna ske den 1 januari 2022. Samtidigt bör den nuvarande lagen om energimätning upphävas. Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser. Inget anges om behov av speciella informationsinsatser⁷.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår av beskrivningen av vilka skäl som den föreslagna tidpunkten för ikraftträdande har valts. Däremot är det en brist att inget anges om behovet av speciella informationsinsatser. Om förslagsställarens bedömning skulle vara att sådana insatser inte behövs borde detta ha kunnat anges och förklaras.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att de aktörer som berörs av promemorians förslag är fjärrkyle- och fjärrvärmeföretag samt den som för egen räkning uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme. Vidare berörs ägare av flerbostadshus eller byggnader som innehåller både bostäder och lokaler, ägare av lokalbyggnader, lägenhetsinnehavare och ägare av småhus, industriföretag, och myndigheter, såväl statliga myndigheter som kommuner och domstolar. När det gäller fastighetsägare berörs såväl offentliga som privata ägare av flerbostadshus.

Vidare anges att fjärrkylemarknaden i dagsläget är relativt liten och består totalt av cirka 2 000 kunder. På annan plats i remissen anges⁸ det finnas 36 företag som framställer fjärrkyla. Därutöver anges att för Sveriges omkring 2800000 småhus kommer 18 procent av den

⁶ Det kan också noteras att de aktuella rättsakterna återfinns som bilagor till remissen.

⁷ För tydlighetens skull kan noteras att de specifika informationsinsatser som avses här är sådana som skulle kunna bli aktuellt att genomföra för att de företag och andra som ska följa regelverket ska kunna förbereda sig för detta. Remissen innehåller i och för sig utförliga beskrivningar av de informationsinsatser som exempelvis fjärrvärmeföretag kommer att behöva genomföra för att leva upp till de föreslagna bestämmelserna, men detta är således en annan fråga.

⁸ Se sid. 19 i remissen.

totala energianvändningen för värme och varmvatten från fjärrvärme. Motsvarande andel för Sveriges omkring 165000 flerbostadshus anges vara 90 procent, och för Sveriges cirka 150000 lokalbyggnader 76 procent. Det anges att enligt Statistiska centralbyrån finns totalt cirka 38000 företag som bedriver fastighetsförvaltning av bostäder. Det anges finnas ca 110000 lokalbyggnader som värms med fjärrvärme. Det anges omfatta såväl skolor som kontorsbyggnader, köpcentra och annat. Det anges finnas omkring 5400 industriföretag som är anslutna till fjärrvärme. En del av dessa anges sannolikt vara klassade som lokalbyggnader. Antalet industrier utöver lokalbyggnader som är anslutna till fjärrvärme är därför okänt. Som tidigare nämnts är cirka 2000 lokalbyggnader anslutna till fjärrkyla, varav en del sannolikt anges vara industrier. Inget anges om berörda byggföretags antal eller storlek.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår av konsekvensutredningen vilka branscher som de berörda företagen främst kan antas tillhöra. Det finns också viss information om antalet berörda företag, men denna information är ofullständig. Att det finns uppgifter om antal fjärrkyleföretag, antal företag som förvaltar bostäder och antal industriföretag anslutna till fjärrvärme är visserligen positivt, men det är alltför många andra kategorier företag där antalet är okänt för att beskrivningen ska anses tillräcklig som helhet. När det gäller företagens storlek finns det visserligen uppgifter som ger information om bedömt antal kunder i några fall, men detta ger inte i sig någon utpräglad tydlig information om de berörda företagens storlek och eftersom information i övrigt saknas helt kan inte heller den storleksmässiga beskrivningen av berörda företag anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att de krav som föreslås när det gäller mätning bedöms i huvudsak motsvara praxis på marknaden för fjärrkyla. Konsekvenserna för fjärrkyleföretagen bedöms därför vara begränsade. Framför allt de nya informationskraven vid fakturering och rapportering bedöms medföra administrativa kostnader. Hur stora dessa kostnader blir för respektive fjärrkyleföretag beror på om företagen redan i dag har ett faktureringsprogram eller liknande som tillåter tillägg av nya data. I de fall fjärrkyleföretaget har ett system där nya data kan läggas till antas det uppstå en engångskostnad om cirka 100000–200000 kronor för utveckling av faktureringsprogram. Det antas också uppstå en årlig kostnad om cirka 20000–50000 kronor till följd av uppdatering av årliga relevanta data. I de fall fjärrkyleföretag inte har något program som kan förse fjärrkylekunder med faktureringsinformation i elektronisk form krävs en investering i ett sådant. Engångskostnaden, som bland annat antas innefatta lagring av mätdata, säkerhetsaspekter och programmering och utveckling, bedöms uppgå till cirka 300000–1300000 kronor. Kostnaderna får inte läggas på fakturan.

De krav som föreslås för fjärrvärmeföretag anges också i huvudsak motsvara praxis på marknaden. Konsekvenserna för fjärrvärmeföretagen bedöms därför vara begränsade. Framför allt de nya informationskraven vid fakturering och rapportering bedöms medföra administrativa kostnader. Hur stora dessa kostnader blir för respektive fjärrvärmeföretag beror på om företaget redan i dag har mät- och faktureringsprogram som tillåter tillägg av nya data. I de fall fjärrvärmeföretaget har ett system där nya data kan läggas till antas det uppstå en engångskostnad om cirka 100000–200000 kronor för utveckling av faktureringsprogram. Det antas också, som för fjärrkyleföretagen, uppstå en årlig kostnad om cirka 20000–50000 kronor till följd av uppdatering av årliga relevanta data. I de fall ett fjärrvärmeföretag inte har några program som kan förse fjärrvärmekunden med faktureringsinformation i elektronisk form anges det krävas en investering i en sådan lösning. Engångskostnaden, som bland

annat antas innefatta lagring av mätdata, säkerhetsaspekter och programmering och utveckling, bedöms uppgå till cirka 300000–1300000 kronor även för dessa företag. Kostnaderna får inte läggas på fakturan.

Därutöver anges i konsekvensutredningen att förslagen i promemorian innebär vissa nya krav på den som äger ett flerbostadshus eller en byggnad som innehåller både bostäder och lokaler som försörjs med värme eller tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme. Kraven gäller mätning av värme och tappvarmvatten för hushållsbruk och avläsning, rapportering och fakturering av energianvändningen. Den tillkommande kostnaden för en fastighetsägare som följer av förslagen anges främst bestå av att denne ska informera lägenhetsinnehavare om den individuella kostnaden som kommer av den individuella energianvändningen och vilken fördelningsmodell som ligger till grund för kostnaden. Ägarens kostnad följer också av uppsökande rådgivning från lägenhetsinnehavare i samband med mottagandet av faktureringsinformation och information om energianvändning. Kostnaden för att ta fram information om fördelningsmodell uppskattas till en engångskostnad om fyra arbetstimmar, vilket motsvarar cirka 3200 kronor. Kostnaden för att förse en lägenhetsinnehavare med faktureringsinformation bedöms ingå i driftskostnaden för IMD⁹, medan fastighetsägarens kostnad för att bemöta lägenhetsinnehavarnas behov av rådgivning inte har kunnat uppskattats. Kostnaderna får inte läggas på fakturan.

Vidare anges att enligt Boverkets byggregler ställs redan krav på installation av mätare på byggnadsnivå i varje ny lokalbyggnad¹⁰. Ägare av lokalbyggnader som är anslutna till fjärrvärme eller fjärrkyla kommer genom den föreslagna regleringen att få bättre information om den egna energianvändningen samt energiprestanda, andelen förnybar energi och utsläpp av växthusgaser m.m. i fjärrvärme-/fjärrkylesystemet. Detta anges skapa bättre förutsättningar för fastighetsägaren att vidta åtgärder för att minska energianvändningen och förbättra byggnadens energiprestanda.

Det anges också att förslagen i promemorian innebär ett nytt krav på den som uppför eller låter uppföra ett flerbostadshus eller en byggnad med flera användningsområden som försörjs med tappvarmvatten för hushållsbruk från en central källa eller från ett system för fjärrvärme. Kravet gäller att se till att varje bostadslägenhets användning av tappvarmvatten för hushållsbruk kan mätas. Även ett byggföretag kan ikläda sig rollen som byggherre och därmed bli den som kraven riktas mot. Det blir då det företaget som initialt får bära kostnaden för att installera mät- och debiteringssystem i byggnaden. Det anges att installationskostnaderna för varmvattenmätare enligt Boverket uppgår till 1250–2140 kronor per lägenhet (en mätare per lägenhet). Det anges vidare att Boverket i två tidigare rapporter¹¹ har analyserat förutsättningarna för installation av IMD av tappvarmvatten för hushållsbruk vid nybyggnad. Analyserna visar att IMD av tappvarmvatten för hushållsbruk sannolikt kan bli lönsam i flera fall, men att spridningen mellan olika kommuner är stor. Storleken på va-avgiften anges vara den enskilt största faktorn som påverkar resultatet. Under senare år anges va-avgiften ha ökat, vilket i sin tur anges öka sannolikheten för lönsamhet. Till följd av ändringsdirektivet anges det emellertid inte finnas någon möjlighet att bara ställa krav på individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk i nya byggnader om det är lönsamt och därför krävs bestämmelser som reglerar mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk på lägenhetsnivå i nya byggnader. Det anges att Boverket i sin rapport från 2018 bedömt att individuell mätning av tappvarmvatten för hushållsbruk vid nyproduktion i stort sett verkar vara

⁹ IMD är förkortning för individuell mätning och debitering.

¹⁰ Detta blir alltså inte ett krav som tillkommer enligt det remitterade förslaget, såvitt Regelrådet kan förstå.

¹¹ Se sid 78 i remiss för den fullständiga källhänvisningen.

standard i dag. Skälet till detta anges emellertid inte vara lönsamhet, utan att det ansetts rättvist. Det anges att Boverkets utredning har visat är det svårt att på förhand veta om det är en lönsam investering. Installation av individuell varmvattenmätning i nyproduktion tycks leda till lägre vattenförbrukning och lägre kostnader och bidra till gällande miljömål. Det anges att Boverket sammantaget bedömt att det är troligt att ett lagkrav på individuell mätning och debitering av tappvarmvatten för hushållsbruk vid nyproduktion inte skulle få särskilt stora ekonomiska konsekvenser för byggherrar eller fastighetsägare i dag.

De föreslagna kraven på mätning av mängden levererad fjärrvärme och fjärrkyla samt tillhörande krav på fjärrvärme-/fjärrkylföretag att tillhandahålla faktureringsinformation och information om energianvändning till slutkunder anges vidare vara positiva för industriföretag som är anslutna till fjärrvärme och/eller fjärrkylennät. Precis som andra slutkunder (ägare av flerbostadshus och byggnader som innehåller både bostäder och lokaler samt lokalbyggnader) kommer industriföretag att få bättre information om den egna energianvändningen, andelen förnybar energi och utsläpp av växthusgaser m.m. i fjärrvärme-/fjärrkylesystemet. Målet anges vara att slutkunderna ska få information minst varje månad. Detta skapar bättre förutsättningar för industriföretag att vidta åtgärder för att minska energianvändningen.

Slutligen anges att fördelen med krav på installation av system för IMD är att den enskilde innehavaren av en bostadslägenhet eller lokal ges möjlighet att själv avgöra avvägningen mellan nyttan med den egna energianvändningen och energikostnaderna. Regleringen av IMD syftar till att öka slutanvändarnas, i detta fall lägenhetsinnehavarnas, egenmakt. I samband med debitering ska, om system för IMD installerats, inte bara information om faktisk energianvändning och energikostnader tillhandahållas. Även information om möjliga åtgärder samt om tvistlösning ska tillhandahållas. Detta stärker den enskilde ytterligare. Kraven på mätning av mängden levererad fjärrvärme och fjärrkyla och tillhörande krav på fjärrvärme- och fjärrkylföretag att tillhandahålla faktureringsinformation och information om energianvändning till slutkunder anges vara positiva för småhusägare som är anslutna till fjärrvärme- eller fjärrkylennät. Precis som andra kunder (ägare av flerbostadshus, byggnader som innehåller både bostäder och lokaler samt lokalbyggnader) kommer småhusägare att få bättre information om den egna energianvändningen samt energiprestandan och om andelen förnybar energi och utsläpp av växthusgaser m.m. i fjärrvärme-/fjärrkylesystemet. Detta anges skapa bättre förutsättningar för fastighetsägaren att vidta åtgärder för att minska energianvändningen och förbättra byggnadens energiprestanda.

Regelrådet gör följande bedömning. Kostnadsförändringar för fjärrvärmeföretagen och fjärrkylföretagen har uppskattats kvantitativt och det samma gäller för vissa kostnadsförändringar som anges uppstå för fastighetsägare. Det finns också kostnadsförändringar för fastighetsägare som inte har kvantifierats. Det skulle ha förbättrat konsekvensutredningens kvalitet om det hade angetts tydligare om det finns särskilda skäl till att detta inte varit möjligt och vilka dessa är. Såvitt Regelrådet kan förstå är det emellertid inte mycket som uppenbart talar för att en individuell fakturering skulle leda till en mycket stor ökning av kostnader för rådgivning för fastighetsägarna, även om det går att föreställa sig en viss tillkommande årlig kostnad för uppgiften. Det hade också varit bra om det hade funnits någon information om i vilket spann som va-avgifters nivå brukar variera, eftersom det anges att detta har stor betydelse för om investeringar i IMD för tappvarmvatten blir lönsamma. Samtidigt så framgår det att sådana lösningar brukar vara standard vid nyproduktion, vilket talar för att bedömningen av att det inte blir stora ekonomiska konsekvenser av det specifika lagkravet för byggherrar eller fastighetsägare kan vara riktig. Det innebär i sin tur att även om ytterligare tydlighet hade haft ett värde är bristen på sådan inte av avgörande betydelse. Det finns kvalitativ information om hur bättre informerade fastighetsägare och andra kan justera sin energianvändning, vilket, såvitt Regelrådet kan förstå, skulle kunna medföra kostnadsminskningar. Dessa kostnadsförändringar har inte kvantifierats, men den kvalitativa

beskrivningen är tillräckligt tydlig. Sammantaget finner Regelrådet att beskrivningen är tillräcklig även om ytterligare förtydliganden hade haft ett värde.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Som har refererats ovan finns det viss information om att fjärrkylemarknaden i utgångsläget bedöms vara ganska begränsad och även om hur stor del av vissa typer av byggnader som värms med fjärrvärme.

Regelrådet gör följande bedömning. Det går utifrån det som anges ovan att sluta sig till något om hur marknaden för fjärrvärme och fjärrkyla ser ut i utgångsläget. Däremot är det svårt att utifrån befintlig information se om det skulle bli någon påverkan på konkurrensförhållandena för de berörda företagen till följd av förslaget. Om det skulle vara förslagsställarens bedömning att förslaget inte påverkar konkurrensförhållandena för berörda företag borde detta ha angetts och förklarats.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som uppenbart talar för att det skulle bli en påverkan på företagen i andra avseenden och avsaknaden av information är därför inte någon väsentlig brist.

Regelrådet finner, utifrån förutsättningarna i ärendet, avsaknaden av information om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Inget anges om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. En reglering kan ge väsentligt olika effekter för företag beroende på företagets storlek. Även om en reglering exempelvis skulle medföra exakt samma kostnadsförändring i absoluta tal för alla berörda företag, är det troligt att en sådan kostnadsförändring skulle kunna ge olika effekter för olika företag, beroende på företagets storlek. Därför är det motiverat att beskriva vilka förutsättningar som finns för att ta hänsyn till små företag och om bedömningen är att det inte är möjligt eller önskvärt att ta sådana hänsyn, beskriva vilka effekter detta kan väntas ge. I det här fallet saknas sådan information och eftersom även den storleksmässiga beskrivningen av berörda företag har brister är det inte heller möjligt för Regelrådet att avgöra vilken vikt som frågan hade kunnat ha. Beskrivningen är inte tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen i flera avseenden håller tillräcklig kvalitet. När det gäller påverkan på företag är beskrivningen av påverkan på företagets kostnader och verksamhet tillräcklig även om större tydlighet hade haft ett värde. Det är emellertid alltför stora brister i beskrivningen av

berörda företags antal och storlek samt påverkan på konkurrensförhållandena för företagen och särskild hänsyn till små företag för att helheten ska kunna anses tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 23 juni 2021.

I beslutet deltog Elisabeth Thand Ringqvist, ordförande, Cecilia Gunne, Hans Peter Larsson, Claes Norberg och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Per Högström.

Elisabeth Thand Ringqvist
Ordförande

Per Högström
Föredragande